C/2025/641

10.2.2025

# DOPORUČENÍ RADY,

## ze dne 21. ledna 2025,

## kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska

(C/2025/641)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 121 této smlouvy,

s ohledem na nařízení (EU) 2024/1263, a zejména na článek 17 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

vzhledem k těmto důvodům:

**OBECNÁ VÝCHODISKA**

(1) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost reformovaný rámec EU pro správu ekonomických záležitostí. Základními prvky reformovaného rámce EU pro správu ekonomických záležitostí jsou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu ([1]) spolu s pozměněným nařízením (ES) č. 1467/97 o postupu při nadměrném schodku ([2]) a pozměněnou směrnicí Rady 2011/85/EU o rozpočtových rámcích členských států ([3]). Tento rámec má za cíl podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Prosazuje také odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání pravidel.

(2) Ústředním bodem nového rámce správy ekonomických záležitostí jsou národní střednědobé fiskálně-strukturální plány, které členské státy předkládají Radě a Komisi. Tyto plány mají plnit dva cíle: i) zajistit, aby byl mimo jiné do konce období korekce veřejný dluh uveden na věrohodně sestupnou trajektorii nebo zůstal na obezřetné úrovni a aby byl schodek veřejných financí snížen pod referenční hodnotu 3 % HDP a ve střednědobém horizontu pod touto hodnotou setrval, a ii) zajistit realizaci reforem a investic, které reagují na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a řeší společné priority EU. Za tímto účelem má každý plán obsahovat střednědobý závazek týkající se dráhy čistých výdajů ([4]), jež účinně stanoví rozpočtové omezení po dobu trvání plánu, který se vztahuje na období čtyř nebo pěti let (v závislosti na řádné délce volebního období v členském státě). Kromě toho má plán vysvětlit, jakým způsobem členský stát zajistí realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména v doporučeních pro danou zemi (včetně případných doporučení v souvislosti s postupem při makroekonomické nerovnováze), a jakým způsobem bude členský stát řešit společné priority Unie. Období fiskální korekce představuje období čtyř let, které může být prodlouženo až o tři roky, pokud se členský stát zaváže provést soubor relevantních reforem a investic, který splňuje kritéria stanovená v nařízení (EU) 2024/1263.

(3) Po předložení plánu Komise posoudí, zda plán splňuje požadavky nařízení (EU) 2024/1263.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nařízení Rady (EU) 2024/1264 ze dne 29. dubna 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Směrnice Rady (EU) 2024/1265 ze dne 29. dubna 2024, kterou se mění směrnice 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Čisté výdaje ve smyslu článku 2 nařízení (EU) 2024/1263, tj. veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

(4) Na doporučení Komise má Rada přijmout doporučení, kterým stanoví dráhu čistých výdajů dotčeného členského státu a v příslušném případě schválí soubor reformních a investičních závazků, které jsou podkladem pro prodloužení období fiskální korekce.

**VÝCHODISKA TÝKAJÍCÍ SE NÁRODNÍHO STŘEDNĚDOBÉHO FISKÁLNĚ-STRUKTURÁLNÍHO PLÁNU PORTUGALSKA**

(5) Dne 11. října 2024 předložilo Portugalsko Radě a Komisi svůj národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Plán byl předložen po prodloužení lhůty stanovené v článku 36 nařízení (EU) 2024/1263, které bylo dohodnuto s Komisí s ohledem na důvody uvedené Portugalskem.

**Postup před předložením plánu**

(6) Za účelem vytvoření rámce pro dialog vedoucí k předložení národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů zaslala Komise dne 21. června 2024 Portugalsku podle článku 9 nařízení (EU) 2024/1263 referenční trajektorii ([5]). Dne 11. října 2024 Komise tuto referenční trajektorii zveřejnila ([6]). Referenční trajektorie je založena na posouzení rizik a zajišťuje, aby byl do konce období fiskální korekce za předpokladu, že nejsou po tomto období přijata žádná další rozpočtová opatření, veřejný dluh uveden na věrohodně sestupnou trajektorii nebo ve střednědobém horizontu zůstal na obezřetné úrovni a aby byl schodek veřejných financí během období korekce snížen pod 3 % HDP a ve střednědobém horizontu pod touto referenční hodnotou setrval. Střednědobý horizont je definován jako období deseti let po skončení období korekce. V souladu s články 7 a 8 nařízení (EU) 2024/1263 je referenční trajektorie rovněž v souladu s ochranným opatřením pro udržitelnost dluhu a ochranným opatřením pro odolnost schodku. Referenční trajektorie Portugalska stanoví, že na základě předpokladů Komise, z nichž vycházejí předběžné pokyny předané v červnu 2024, a za předpokladu čtyřletého období korekce by čisté výdaje neměly růst více než o hodnoty uvedené v tabulce 1. To odpovídá průměrnému růstu čistých výdajů během období korekce (2025–2028) o 3,6 %.

**Tabulka 1: Referenční trajektorie, kterou Komise poskytla Portugalsku dne 21. června 2024**

| | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Průměr 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Maximální růst čistých výdajů (roční, v %) | 4,1 | 3,6 | 3,4 | 3,3 | 3,6 |

Zdroj: výpočty Komise.

(7) V souladu s článkem 12 nařízení (EU) 2024/1263 vedly Portugalsko a Komise od července do října 2024 technický dialog. Dialog se zaměřoval na dráhu čistých výdajů, kterou Portugalsko plánuje, a související předpoklady (zejména odhady potenciálního růstu), výjimku z ochranného opatření proti odkladu úsilí, jakož i na plánované provádění reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a řešících společné priority Unie v oblasti spravedlivé ekologické a digitální transformace, sociální a hospodářské odolnosti, energetické bezpečnosti a budování obranných schopností.

(8) Podle informací, které Portugalsko poskytlo ve svém plánu, neproběhly před jeho předložením konzultace s příslušnými vnitrostátními zúčastněnými stranami (včetně sociálních partnerů), jak je stanoveno v čl. 11 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1263, v souladu s přechodnými ustanoveními stanovenými v čl. 36 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2024/1263.

(9) Fiskální rada („Conselho das Finanças Públicas“) vydala stanovisko k makroekonomické prognóze a makroekonomickým předpokladům, z nichž vychází víceletá dráha čistých výdajů. Fiskální rada dospěla k závěru, že projekce hospodářského růstu a deflátoru HDP se jeví jako věrohodné, ale vyjádřila výhrady k odhadům potenciálního růstu a mezery výstupu, které se týkají jejich věrohodnosti s ohledem na celkový makroekonomický scénář plánu.

([5]) Předběžné pokyny předané členským státům a Hospodářskému a finančnímu výboru zahrnují trajektorie bez prodloužení období korekce i s ním (na čtyři roky a na sedm let). Zahrnují rovněž hlavní výchozí podmínky a základní předpoklady použité v rámci Komise pro střednědobé projekce veřejného dluhu. Referenční trajektorie byla vypočtena na základě metodiky popsané v *Monitoru udržitelnosti dluhu 2023* vypracovaném Komisí (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_cs). Vychází z prognózy Evropské komise z jara 2024 a jejího střednědobého prodloužení do roku 2033, přičemž dlouhodobý růst HDP a náklady na stárnutí obyvatelstva jsou v souladu se *Zprávou o stárnutí obyvatelstva 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_cs) vypracovanou společně Komisí a Radou.

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en?prefLang=cs#portugal.

(10) Plán byl dne 11. října 2024 předložen ve vnitrostátním parlamentu.

**Další související procesy**

(11) Dne 15. října 2024 předložilo Portugalsko svůj návrh rozpočtového plánu na rok 2025. Komise přijala stanovisko k tomuto návrhu rozpočtového plánu dne 26. listopadu 2024 ([7]).

(12) Dne 21. října 2024 vydala Rada sérii doporučení pro Portugalsko v rámci evropského semestru ([8]).

**SHRNUTÍ PLÁNU A JEHO POSOUZENÍ KOMISÍ**

(13) V souladu s článkem 16 nařízení (EU) 2024/1263 posoudila Komise plán takto:

**Souvislosti: makroekonomická a fiskální situace a výhled**

(14) Hospodářská činnost v Portugalsku v roce 2023 vzrostla o 2,5 %, což bylo zapříčiněno domácí poptávkou a vývozem služeb. Podle prognózy Evropské komise z podzimu 2024 se očekává, že v roce 2024 ekonomika poroste o 1,7 % převážně vzhledem k soukromé a veřejné spotřebě. V roce 2025 by měl reálný HDP vzrůst o 1,9 %, jelikož se očekává zrychlení investic. Očekává se, že v roce 2026 by měl reálný HDP, který bude dále podpořen investicemi a také soukromou i veřejnou spotřebou, vzrůst o 2,1 %. V horizontu prognózy (tj. 2024–2026) se očekává, že se růst potenciálního HDP v Portugalsku sníží z 2,5 % v roce 2023 na 1,9 % v roce 2026, a to v důsledku nižšího příspěvku práce souvisejícím s předpokládaným poklesem počtu obyvatel v produktivním věku. Míra nezaměstnanosti v roce 2023 činila 6,5 % a na základě prognózy Komise bude v roce 2024 činit 6,4 %, v roce 2025 6,3 % a v roce 2026 6,2 %. Předpokládá se, že inflace (deflátor HDP) klesne z 6,9 % v roce 2023 na 3,8 % v roce 2024 a v roce 2025 dosáhne hodnoty 2,5 % a v roce 2026 hodnoty 2,2 %.

(15) Pokud jde o fiskální vývoj, přebytek veřejných financí Portugalska v roce 2023 činil 1,2 % HDP. Prognóza Komise z podzimu 2024 očekává, že v roce 2024 dosáhne 0,6 % HDP, načež v roce 2025 dále klesne na 0,4 % HDP a v roce 2026 za předpokladu nezměněné politiky na 0,3 % HDP. Prognózy Komise z podzimu 2024 zahrnují návrh rozpočtu Portugalska na rok 2025, který vláda v říjnu předložila vnitrostátnímu parlamentu. Veřejný dluh na konci roku 2023 představoval 97,9 % HDP. Na základě prognózy Komise z podzimu 2024 se předpokládá, že poměr dluhu k HDP se na konci roku 2024 sníží na 95,7 % HDP. Na konci roku 2025 by měl poklesnout na 92,9 % HDP a na konci roku 2026 na 90,5 % HDP. Fiskální prognóza Komise nezohledňuje politické závazky ve střednědobých plánech jako takové, dokud nejsou podloženy důvěryhodně oznámenými a dostatečně specifikovanými konkrétními politickými opatřeními.

**Dráha čistých výdajů a hlavní makroekonomické předpoklady v plánu**

(16) Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska se vztahuje na roky 2025–2028 a zahrnuje fiskální korekci v délce čtyř let.

(17) Plán obsahuje veškeré informace požadované v článku 13 nařízení (EU) 2024/1263.

(18) Plán představuje závazek k dráze čistých výdajů uvedené v tabulce 2, která odpovídá průměrnému růstu čistých výdajů v období 2025–2028 ve výši 3,6 %. Průměrný růst čistých výdajů uvedený v plánu na období korekce (2025–2028) v zásadě odpovídá ([9]) referenční trajektorii, kterou Komise předala dne 21. června 2024. Plán předpokládá postupné snižování růstu potenciálního HDP z 2,4 % v roce 2024 na 1,6 % do roku 2028. Dále se v plánu předpokládá, že míra růstu deflátoru HDP klesne z 3,1 % v roce 2024 na 2,6 % v roce 2025 a poté na 2,0 % až do roku 2028.

**Tabulka 2: Dráha čistých výdajů a hlavní předpoklady v plánu Portugalska**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Průměr za dobu platnosti plánu 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Růst čistých výdajů (roční, v %) | 11,8 | 5,0 | 5,1 | 1,2 | 3,3 | 3,6 |
| Růst čistých výdajů (kumulativní, vůči zákl. roku 2023, v %) | 11,8 | 17,4 | 23,4 | 24,8 | 28,9 | není relevantní |

([7]) Stanovisko Komise k návrhu rozpočtového plánu Portugalska, 26. 11. 2024, C(2024) 9063 final.
([8]) Doporučení Rady ze dne 21. října 2024 k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Portugalska.
([9]) Rozdíl není kvůli zaokrouhlování patrný.

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | Průměr za dobu platnosti plánu 2025–2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Růst potenciálního HDP (v %) | 2,4 | 2,1 | 2,0 | 1,7 | 1,6 | 1,8 |
| Inflace (růst deflátoru HDP) (v %) | 3,1 | 2,6 | 2,0 | 2,0 | 2,0 | 2,2 |

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska a výpočty Komise.

**Dopady závazků plánu týkajících se čistých výdajů na veřejný dluh**

(19) Pokud se naplní dráha čistých výdajů stanovená v plánu a výchozí předpoklady, veřejný dluh by se podle plánu postupně snižoval z 95,9 % v roce 2024 na 83,2 % HDP na konci období korekce (2028), jak je uvedeno v následující tabulce. Po období korekce by se poměr dluhu k HDP měl ve střednědobém horizontu postupně snižovat až na 64,8 % v roce 2038.

**Tabulka 3: Vývoj veřejného dluhu a salda veřejných financí v plánu Portugalska**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Veřejný dluh (v % HDP) | 97,9 | 95,9 | 93,3 | 90,4 | 87,2 | 83,2 | 64,8 |
| Saldo veřejných financí (v % HDP) | 1,2 | 0,4 | 0,3 | 0,1 | 1,1 | 1,3 | - 1,2 |

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska.

Podle plánu tedy poměr veřejného dluhu k HDP zůstane do konce období korekce (2028) na sestupné dráze. To se jeví jako věrohodné, neboť na základě předpokladů plánu se očekává, že dluh bude v průběhu deseti let po období korekce podle všech deterministických zátěžových testů v rámci analýzy udržitelnosti dluhu provedené Komisí klesat, a ze stochastických projekcí vyplývá, že pravděpodobnost snížení dluhu je dostatečně vysoká. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu je v souladu s požadavky na dluh stanovenými v čl. 6 písm. a) a čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

**Dopady závazků plánu týkajících se čistých výdajů na saldo veřejných financí**

(20) Na základě dráhy čistých výdajů a předpokladů plánu by se přebytek veřejných financí zvýšil z 0,3 % HDP v roce 2025 na 1,3 % HDP v roce 2028. Podle plánu tedy schodek veřejných financí na konci období korekce (2028) nepřekročí referenční hodnotu 3 % HDP. Kromě toho schodek veřejných financí nepřekročí 3 % HDP v průběhu deseti let po období korekce (tj. do roku 2038). Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu v souladu s požadavky na schodek stanovenými v čl. 6 písm. b) a čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

**Časový profil fiskální korekce**

(21) Časový profil fiskální korekce, měřený změnou primárního strukturálního salda, podle plánu na rozdíl od lineární dráhy, kterou požaduje čl. 6 písm. c) nařízení (EU) 2024/1263, odkládá největší úsilí na závěr období. Podle plánu je tento profil fiskální korekce zapříčiněn dopadem projektů financovaných z půjček v rámci Nástroje pro oživení a odolnost na výdaje. Tabulka 4 ukazuje vývoj primárního strukturálního salda podle plánu. Pokles primárního strukturálního přebytku v letech 2025 a 2026 a jeho nárůst v roce 2027 vysvětluje především tento typ výdajů (odhaduje se, že v letech 2025 a 2026 se tyto výdaje zvýší o 0,2 a 0,6 procentního bodu HDP). Bez zohlednění

výdajů souvisejících s projekty financovanými z úvěrů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost by fiskální korekce zůstala v období korekce (2025 až 2028) v zásadě lineární. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu je v souladu s ochranným opatřením proti odkladu úsilí stanoveným v čl. 6 písm. c) a přechodným ustanovením čl. 36 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2024/1263.

**Tabulka 4: Vývoj primárního strukturálního salda v plánu Portugalska**

| | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Primární strukturální saldo (v % HDP) | 3,2 | 2,3 | 2,1 | 1,7 | 2,8 | 2,9 |
| Změna primárního strukturálního salda (p.b.) | není relevantní | - 0,9 | - 0,1 | - 0,5 | 1,1 | 0,1 |

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska.

**Soulad plánu s ochranným opatřením pro odolnost schodku**

(22) Jestliže se předpoklady a závazky plánu naplní, setrvá strukturální schodek po celé období korekce pod hodnotou 1,5 % HDP. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu bude i nadále dodržována společná rezerva pro odolnost uvedená v čl. 8 odst. 1 nařízení (EU) 2024/1263, a proto není nutné dodatečné zlepšení primárního strukturálního salda uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

**Soulad plánu s ochranným opatřením pro udržitelnost dluhu**

(23) Vzhledem k tomu, že veřejný dluh bude podle plánu v letech 2025 a 2026 nad úrovní 90 % HDP, poměr dluhu k HDP se musí v souladu s článkem 7 nařízení (EU) 2024/1263 snižovat ročně v průměru nejméně o 1 procentní bod, dokud neklesne pod 90 %, načež by se měl snižovat v průměru o 0,5 procentního bodu. Toto průměrné snížení se vypočítá za období 2024–2028 a činí 3,0 procentního bodu. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu v souladu s ochranným opatřením pro udržitelnost dluhu.

**Makroekonomické předpoklady plánu**

(24) Plán vychází ze souboru předpokladů, který se liší od předpokladů Komise, jež byly Portugalsku předány dne 21. června 2024. Plán používá různé předpoklady pro šest proměnných, a to: výchozí pozici (tj. primární strukturální saldo v roce 2024), růst potenciálního HDP, růst deflátoru HDP, růst reálného HDP, nominální implicitní úrokovou míru a vnitřní dynamiku trhu. Fiskální korekce je navíc zatížena odkladem úsilí. Posouzení rozdílů v předpokladech je uvedeno níže. Níže jsou uvedeny rozdíly v předpokladech s významným dopadem na průměrný růst čistých výdajů spolu s posouzením každého rozdílu samostatně.

— Plán předpokládá mírně vyšší růst potenciálního HDP, a to v průměru o 0,1 procentního bodu v období korekce (do roku 2028). Po skončení období korekce, tj. od roku 2028, se řada potenciálního růstu přiblíží předběžným pokynům Komise. To přispívá k tomu, že průměrný růst čistých výdajů během období korekce je v plánu vyšší než podle předpokladů Komise. Celkově tento rozdíl do roku 2028 vyplývá z aktualizované řady potenciálního HDP, kterou provedlo Portugalsko a která vychází ze společně dohodnuté metodiky EU. Považuje se za věrohodný, neboť je vysvětlen krátkodobými makroekonomickými projekcemi Portugalska ve střednědobém fiskálně-strukturálním plánu, které jsou mírně příznivější než v předběžných pokynech, ale v souladu s prognózou Komise z podzimu 2024, mírnou revizí růstu reálného HDP na období 2022–2023 směrem nahoru a aktualizací projekcí Eurostatu týkajících se počtu obyvatel. Tento předpoklad se proto jeví být řádně odůvodněný.

— Plán předpokládá časový profil fiskální korekce měřené jako změna primárního strukturálního salda, který je oproti předpokladu Komise o lineární korekci odložen na roky 2027 a 2028. To přispívá k tomu, že průměrný růst čistých výdajů během období korekce je v plánu nižší než podle předpokladů Komise. Tento rozdíl je zapříčiněn předpokládaným dopadem projektů financovaných z půjček v rámci Nástroje pro oživení a odolnost

na výdaje, který by se měl v roce 2026 zvýšit na 1,0 % HDP ve srovnání s 0,1 % HDP v roce 2024. Odklad úsilí o fiskální korekci je v souladu s čl. 6 písm. c) a přechodným ustanovením čl. 36 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2024/1263. Tento předpoklad se proto jeví být řádně odůvodněný.

Zbývající rozdíly nemají ve srovnání s předpoklady Komise významný dopad na průměrný růst čistých výdajů. Celkově všechny rozdíly v předpokladech vedou k průměrnému růstu čistých výdajů v plánu, který je v zásadě v souladu s referenční trajektorií. Komise zohlední výše uvedené posouzení předpokladů plánu při budoucím posuzování dodržování souladu s dráhou čistých výdajů.

**Fiskální strategie plánu**

(25) Podle orientační fiskální strategie uvedené v plánu budou závazky týkající se čistých výdajů realizovány prostřednictvím omezování výdajů, jakož i diskrečního zvyšování příjmů. Plán sice předkládá opatření fiskální politiky snižující příjmy, jako je plánovaná aktualizace režimu daně z příjmu fyzických osob pro mladé, ale očekává se, že tato opatření budou kompenzována zrušením mimořádných opatření v oblasti energetiky v roce 2025, jako je zrušení zmrazení sazby za uhlík v rámci daně z pohonných hmot a postupné ukončení projektů financovaných z úvěrů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost v roce 2027. Specifikace politických opatření, která mají být přijata, musí být potvrzena nebo upravena a vyčíslena v ročních rozpočtech. Provádění orientační fiskální strategie obsažené v plánu je ohroženo riziky spojenými s rostoucími výdajovými tlaky na mzdy ve veřejném sektoru a sociální transfery. Návrh rozpočtového plánu na rok 2025 rovněž upřesňuje politická opatření, jejichž prostřednictvím bude splněn závazek týkající se čistých výdajů na rok 2025 ([10]).

**Reformní a investiční záměry v plánu reagující na hlavní výzvy zjištěné v kontextu evropského semestru a zaměřené na společné priority Unie**

(26) Plán popisuje politické záměry týkající se reforem a investic, jejichž cílem je reagovat na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména v doporučení pro danou zemi, a řešit společné priority EU. Reformy a investice uvedené v plánu vychází ze stávajícího vládního strategického dokumentu („*Grandes Opções 2024–2028*“). Plán představuje více než 60 reforem a investic, z nichž 27 je klasifikováno jako finančně podporované z Nástroje pro oživení a odolnost a z fondů politiky soudržnosti.

(27) Pokud jde o společnou prioritu, jíž je spravedlivá ekologická a digitální transformace, včetně klimatických cílů stanovených v nařízení (EU) 2021/1119, zahrnuje plán vypracování a provádění strategického plánu pro vodu a vypracování zvláštních programů na podporu účinného využívání vody (doporučení pro danou zemi z roku 2024 týkající se účinného využívání vody); opatření ke zlepšení nakládání s odpady a podporu oběhového hospodářství (doporučení pro danou zemi z let 2022 a 2023 týkající se oběhového hospodářství); investice do vysokorychlostních mobilních internetových sítí pro území s nízkou hustotou obyvatelstva a národní digitální strategie (doporučení pro danou zemi z roku 2019 týkající se zlepšování digitální gramotnosti); výstavba železniční infrastruktury (železnice a TGV) (doporučení pro danou zemi z let 2020 a 2019 týkající se železniční infrastruktury) a posílení programů na podporu investic do energetické účinnosti budov, zejména obytných budov, jak je uvedeno v plánu pro oživení a odolnost (doporučení pro danou zemi z let 2023 a 2022 týkající se energetické účinnosti budov). V souvislosti s touto společnou prioritou Portugalsko také zahrnuje zvýšení propojování dat mezi daňovými orgány a orgány sociálního zabezpečení, rejstříky a notáři, které hodlá reagovat na doporučení pro danou zemi z let 2024, 2023 a 2022 týkající se účinnosti daňových systémů a systémů sociální ochrany.

(28) Pokud jde o společnou prioritu, jíž je sociální a hospodářská odolnost, včetně evropského pilíře sociálních práv, zahrnuje plán zvýšení zákonné minimální mzdy (doporučení pro danou zemi na roky 2020 a 2019 týkající se trhu práce a sociální ochrany) a opatření k zajištění všeobecného a bezplatného přístupu k péči o děti a předškolnímu vzdělávání (doporučení pro danou zemi z let 2020 a 2019 týkající se účinnosti a přiměřenosti sociální ochrany); opatření související s politikami trhu práce, včetně programů prohlubování dovedností a změny kvalifikace, jak jsou zahrnuty v plánu pro oživení a odolnost (doporučení pro danou zemi z let 2020 a 2019 týkající se dovedností a vzdělávání); vytvoření investiční linie pro začínající podniky a rizikový kapitál prostřednictvím vytvoření fondu pro hybridní kapitálové investice (doporučení pro danou zemi z roku 2020 týkající se inovací); reformu insolvenčních režimů, která má urychlit zpracování a soudní rozhodnutí, jež jsou rovněž zahrnuty v plánu pro oživení a odolnost (doporučení pro danou zemi z roku 2019 týkající se zvýšení účinnosti insolvenčních a vymáhacích řízení); reforma vykazování společností v souvislosti se závazky veřejné služby a náhradami od státu (doporučení pro danou zemi

([10]) Viz stanovisko Komise k návrhu rozpočtového plánu Portugalska, 26. 11. 2024, C(2024) 9063 final.

z roku 2019 týkající se státních podniků); víceletý investiční plán pro vnitrostátní zdravotnictví a plán pro tělesnou aktivitu a sport (doporučení pro danou zemi z roku 2020 týkající se zdravotní péče); a zjednodušení daňového režimu spojeného s restrukturalizací a fúzemi podniků (doporučení pro danou zemi z roku 2024 týkající se zlepšení účinnosti daňového systému).

(29) Pokud jde o společnou prioritu, jíž je energetická bezpečnost, zahrnuje plán reformu, která má zefektivnit udělování licencí pro projekty v oblasti obnovitelné energie (Mission Structure for the Licensing of Renewable Energy Projects – EMER 2030) a která je rovněž součástí kapitoly REPowerEU v plánu pro oživení a odolnost (doporučení pro danou zemi z let 2023 a 2022 týkající se zjednodušení a digitalizace povolování pro zavádění obnovitelné energie); opatření k zajištění integrovanějšího, koordinovanějšího a účinnějšího plánování energetických sítí a národní strategie pro získávání znalostí o kritických a strategických surovinách, jejich identifikaci a udržitelné využívání.

(30) Pokud jde o společnou prioritu, jíž jsou obranné kapacity, zahrnuje plán posílení schopností obranného průmyslu navýšením investic do přezbrojení, materiálu a modernizace vojenských zařízení a přezkum postupů pro zadávání zvláštních veřejných zakázek v oblasti obrany.

(31) Plán obsahuje informace o soudržnosti a v příslušných případech též komplementaritě s fondy politiky soudržnosti a s plánem pro oživení a odolnost Portugalska. Portugalsko zahrnuje vazby mezi reformami a investicemi v rámci národních strategických výzev, plánu pro oživení a odolnost a dohody o partnerství, včetně případného propojení příslušných programů politiky soudržnosti, opatření plánu pro oživení a odolnost a evropského pilíře sociálních práv.

(32) Plán má přispět k naplnění potřeb Portugalska v oblasti veřejných investic souvisejících se společnými prioritami EU. Pokud jde o společnou prioritu, jíž je spravedlivá ekologická a digitální transformace, Portugalsko uvádí, že je zapotřebí plánu vzájemně propojené infrastrukturální sítě, aby se zlepšila účinnost využívání vody, dále opatření pro obnovu a ochranu přírody, že je zapotřebí národního paktu pro lesy a více opatření pro odolnost pobřežních oblastí, aby se tyto oblasti přizpůsobily dopadům změny klimatu, a že je nutné investovat do digitalizace a technologických inovací. Pokud jde o společnou prioritu, jíž je sociální a hospodářská odolnost, Portugalsko uvádí, že je zapotřebí více podpůrných opatření pro oběti domácího násilí a obchodování s lidmi. Pokud jde o energetickou bezpečnost, Portugalsko uvádí, že je třeba pokračovat v úsilí o diverzifikaci skladby zdrojů energie a snižování závislosti na fosilních palivech a lépe hospodařit s geologickými zdroji a kritickými surovinami. V neposlední řadě, pokud jde o posílení obranných schopností, Portugalsko uvádí nedostatky ve financování a investicích do armády a potřebu zvýšit přitažlivost vojenské kariéry.

**Závěr posouzení Komise**

(33) Celkově Komise zastává názor, že plán Portugalska splňuje požadavky nařízení (EU) 2024/1263.

**CELKOVÝ ZÁVĚR RADY**

(34) Rada vítá střednědobý fiskálně-strukturální plán Portugalska a má za to, že jeho plné provedení by přispělo k zajištění zdravých veřejných financí a k podpoře udržitelnosti veřejného dluhu, jakož i udržitelného a inkluzivního růstu.

(35) Rada bere na vědomí posouzení plánu ze strany Komise. Vyzývá ji však, aby posouzení budoucích plánů předložila v samostatném dokumentu, mimo doporučení Komise pro doporučení Rady.

(36) Rada bere na vědomí posouzení Komise týkající se dráhy čistých výdajů a hlavních makroekonomických předpokladů v plánu, a to i ve vztahu k předběžným pokynům Komise, jakož i dopadů dráhy čistých výdajů plánu na schodek veřejných financí a veřejný dluh. Bere na vědomí posouzení Komise, že makroekonomické a fiskální předpoklady, ačkoli se v některých případech liší od jejích předpokladů, a to i pokud jde o zohlednění aktualizovaných makroekonomických a fiskálních dat, jsou celkově řádně odůvodněny a podloženy řádnými ekonomickými argumenty. Rada bere na vědomí obecnou fiskální strategii plánu a rizika spojená s výhledem, která by mohla ovlivnit naplnění makroekonomického scénáře a výchozích předpokladů a realizaci dráhy čistých výdajů plánu. Rada zejména bere na vědomí, že podle plánu, s výjimkou výdajů souvisejících s projekty financovanými z půjček v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, je základní úsilí o fiskální korekci po dobu trvání plánu lineární. Vítá, že před předložením plánu byly na vnitrostátní úrovni zapojeny příslušné zainteresované strany. Rada rovněž konstatuje, že geopolitická rizika mohou vyvíjet tlak na výdaje na obranu.

(37) Rada očekává, že bude Portugalsko připraveno svou fiskální strategii podle potřeby upravit, aby byla zajištěna realizace dráhy čistých výdajů. Je odhodlána pozorně sledovat hospodářský a fiskální vývoj, včetně vývoje, z něhož scénář plánu vychází.

(38) Rada má za to, že před příštím kolem fiskálního dohledu jsou zapotřebí další jednání s cílem dospět ke společnému porozumění, pokud jde o důsledky kumulativního tempa růstu čistých výdajů pro roční dohled.

(39) Rada bere na vědomí popis Komise týkající se reforem a investičních potřeb a záměrů reagujících na hlavní výzvy zjištěné v kontextu evropského semestru a zdůrazňuje, že je důležité zajistit realizaci těchto reforem a investic. Na základě zpráv předložených Komisí Rada tyto reformy a investice posoudí a v rámci evropského semestru bude sledovat jejich provádění.

(40) Rada se zájmem očekává roční zprávy Portugalska o pokroku, které budou obsahovat zejména informace o pokroku při plnění dráhy čistých výdajů stanovené Radou a provádění širších reforem a investic v rámci evropského semestru.

(41) V souladu s článkem 17 nařízení (EU) 2024/1263 by Rada měla doporučit Portugalsku dráhu čistých výdajů stanovenou v plánu,

DOPORUČUJE Portugalsku:

1. Zajistit, aby růst čistých výdajů nepřekročil maximální hodnoty stanovené v příloze I tohoto doporučení.

V Bruselu dne 21. ledna 2025.

*Za Radu*

*předseda*

A. DOMAŃSKI

*PŘÍLOHA I*

**Maximální tempo růstu čistých výdajů**
**(roční a kumulativní tempo růstu v nominálním vyjádření)**

**Portugalsko**

| Roky | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|---|---|---|---|---|---|
| Tempo růstu (%) | roční | 5,0 | 5,1 | 1,2 | 3,3 |
| | kumulativní (*) | 17,4 | 23,4 | 24,8 | 28,9 |

(*) Kumulativní tempo růstu je vypočteno vůči základnímu roku 2023. Používá se při ročním monitorování souladu *ex-post*na kontrolním účtu.